

Bretonien roturyhmäkokous vietiin läpi tiiviissä tunnelmassa ja hyvässä hengessä. Pieneen kokoukseen osallistui kaikkiaan 23 rodun harrastajaa!! Kiitos teille jokaiselle, jotka saavuitte paikalle jakamaan ajatuksianne. Tärkeimpinä käsiteltävinä aiheina olivat esitys jalostuksen tavoiteohjelmaksi (JTO) kaudelle 2016-2020, katsaus vuoteen 2014 ja jälkeläis- ja terveystilastot, jotka jatkossa kootaan ja päivitetään vuosittain. Kaikki roturyhmän materiaali on luettavissa SSK:n ja Bretonikerhon sivuilla.

Uuden tavoiteohjelman laatimisen pohjana on ollut ajatus, että bretonia tulee jalostaa kokonaisuutena, lähtökohtana sen käyttötarkoitus seisovana lintukoirona. Keskeisiksi tavoitteiksi on kirjattu rodun metsästysominaisuuksien vaaliminen ja edistäminen, terveys- ja luonneongelmien karsiminen sekä mahdollisimman laajan jalostuspohjan ja elinvoimaisuuden ylläpitäminen.

Jalostukseen suositeltaville koirille JTO:ssa asetetaan kriteereiksi KAER-koetulos tai muu vastaava ulkomainen tulos, lonkat A tai B, silmät tutkittu, näyttelystä tai jalostuskatselmuksesta vähintään ” erittäin hyvä” , eikä koiralla saa olla hyvinvointia, arkea tai metsästyskäyttöä häiritseviä terveys- tai luonneongelmia. Tulevan ohjelmakauden aikana ei ole realistista, että kaikki jalostukseen käytettävät bretonit ovat em. kriteerit täyttäviä sekä lonkkien että koepalkinnon osalta. Tämän vuoksi myös kriteerit täyttämättömien koirien ja yhdistelmien jalostuksen ohjaamiseen on tavoiteohjelmassa kiinnitetty huomiota. Toivottavaa on, että kaikki bretonilleen jälkeläisiä suunnittelevat tutustuvat vähintään JTO:n kappaleeseen 6. ” Jalostuksen tavoitteet ja toteutus” .

Esi-isiin monimuotoisuutta eli laajan jalostuspohjan säilyttäminen

Tietyt koirat esiintyvät lähes kaikkien suomalaisten bretonien lähisuvussa. Tällainen isoisien yleistymisen johtaa vähitellen niiden kertaantumiseen sukutauluissa, jolloin sukusiitosasteet ja sukusiitoksen tuomat riskit kasvavat. Asiaa havainnollistavaa materiaalia on koottu tavoiteohjelmaan ja jatkossa 1. ja 2. polven jälkeläismääriä seurataan vuosittain roturyhmäkokouksissa.

Perinnöllisen monimuotoisuuden edistämiseksi on tavoitteena käyttää jalostukseen mahdollisimman useaa eri yksilöä, kaikista sukulinjoista. Tämä tarkoittaa joitain kompromisseja jalostuskoirien laadun/tulosten suhteen. **Kuitenkaan jalostukseen ei tule koskaan käyttää metsästysominaisuuksiltaan heikkoja tai täysin testaamattomia yksilöitä, eikä yksilöitä joilla on hyvinvointia, arkea tai metsästyskäyttöä haittaavia terveys- tai luonneongelmia.**

Tuontikoirien ja ulkomaisten jalostusurosten tuomaa uutta geenimateriaalia tarvitaan. Ne tuovat parannusta rodunomaisiin piirteisiin niin käyttöominaisuuksien kuin ulkomuodon osalta, mutta niistä myös nousee jatkuvasti esiin terveysongelmia (kaihi, D-E-lonkat ym). Harmittavan pieni osa tuonneista on terveytensä puolesta jalostuskelpoisia. PEVISA sallii C-lonkkaisten käytön ja etenkin vierasta verta olevien tuontien osalta tätä tulisi käyttää hyväksi. Kaikille tuontiuoksille tulisi ehdottomasti saada jälkeläisiä, mikäli ne ovat metsästysominaisuuksiltaan hyviä, eikä luonteessa ja terveydessä ole vakavia puutteita.

Monimuotoisuutta voidaan edistää meillä jo olemassa olevan bretonikannan suunnitelmallisella jalostuskäytöllä. Kotimainen koirakanta muodostaa pohjan useimpien kasvattajiemme jalostustyölle. On turvallisempaa, että se koostuu useista eri sukulinjoista, siksi koirilla tulisi olla tasaiset, kohtuulliset jälkeläismäärät. Käytetään jokaisesta jalostuskelpoisesta pentueesta mieluummin muutamaa laadukkaita yksilöä 1-2 kertaa jalostukseen, kuin pentueen yhtä koiraa useaan kertaan jalostukseen. Ajatusta tukee myös se, että pentueen paras yksilö ei aina ole pentueen paras periyttäjä. Pitkähäntäisenä syntyneitä yksilöitä tulisi suosia mieluummin kuin töpöhäntäisiä, sillä jo nyt hännät rajaavat jalostusyhdistelmien valintaa.

Roturyhmässä esitettiin, että jalostusneuvojat kokoavat listan kotimaisista uroksista, jotka edustavat harvinaisempia sukulinjoja. Keskusteltiin myös, että näitä koiria voitaisiin harkita käytettävän lievemmällä kriteereillä jalostukseen, kun taas valtasukuja edustavien koirien osalta karsinnan tulisi olla tiukempaa. Näin edistettäisiin kaikkien sukulinjojen säilymistä. Lista on työn alla ja sitä voi tiedustella jalostusneuvojilta.

Luonteet ja luontaiset ominaisuudet

Jokaisen Suomessa syntyvän bretonin tulisi olla luontaisilta ominaisuuksiltaan sellainen, että se on kohtuullisella työllä koulutettavissa seisovaksi ja noutavaksi lintukoirona. Roturyhmässä bretonien metsästysominaisuuksien koettiin olevan pääosin hyvällä tasolla. Koetulosten ominaisuuspisteistä on nähtävissä, että noutohalukkuus on rodussa heikentynyt. Bretonin kuuluu olla luontaisesti hyvin halukas noutamaan ja menemään veteen - tällaisia yksilöitä on rodussamme ja niitä tulee jalostusvalinnoissa suosia. Jalostukseen ei tule käyttää koiria, joilla on heikot metsästysominaisuudet tai joita ei ole ollenkaan testattu KAER-kokeissa tai käytännön metsästyksessä.

Metsästysominaisuuksia pystytään parantamaan, jos jalostuskoirien ominaisuuksista on saatavilla tietoa tietoa valintojen tueksi. KAER-kokeet ovat tämän tiedon keräämiseen erinomaisia ja kokeissa testattuja yksilöitä tulisi edelleen saada lisää, erityisesti sukulinjoihin joissa kokeissa käyneitä on vähän. Jo koekäynti on jalostuksellisesti arvokasta tietoa, vaikkei koira palkintosijalle yltäisi esim. koulutuksellisista syistä. Junkkari on yksi matalan kynnyksen tapahtuma, johon toivotaan mahdollisimman suurta osuutta

kustakin ikäluokasta. Hyviä käytännön metsästyskoiria toivotaan lonkkakuvattavan ja tuotavan esille myös näyttelyissä - etenkin erikoisnäyttelyssä, jossa on rodun harrastajia paikalla seuraamassa.

Oikea, tasapainoinen, yhteistyöhaluinen luonne helpottaa niin metsästyskäyttöä, koulutusta kuin arkielämääkin. Roturyhmässä todettiin, että arkoja koiria on bretoneissa edelleen melko paljon. Arkuudeksi tulkitut piirteet voivat liittyä myös liialliseen pehmeuteen ja paineen alla ilmenevään toimintakyvyn puutteeseen, joka hankaloittaa koulutusta, eikä ole missään nimessä toivottavaa. Myös jatkuva levottomuus ja stressiherkkyys ovat vaikeita piirteitä niin koiran kuin omistajan hyvinvoinnin kannalta.

JTO:n toimenpiteisiin on kirjattu ihanneprofiilin laatiminen luonnetestiin ja MH-kuvaukseen, jotta tuloksia voidaan helpommin tulkita ja hyödyntää. Roturyhmä päätti, että ihanneprofiili laaditaan vain luonnetestille, sillä koettiin niihin pääsemisen ja osallistumisen olevan tällä hetkellä helpompaa. Ruotsissa on monille roduille tehty MH-kuvauksen ihanneprofiili, selvitetään onko sellainen tehty myös bretonille.

Ulkomuodon osalta jalostuskoirille asetettiin suositukseksi näyttelystä tai jalostuskatselmuksesta arvosana ” erittäin hyvä” aiemman ” hyvä” :n sijaan. Tämä siksi, että lähes 90% näyttelytuloksista on vähintään EH. Todellisuudessa rodun ulkomuodon taso ei ole näin hyvä, vaan tyyppi on kirjavaa ja joukossa on jopa yksilöitä joita on vaikea tunnistaa bretoniksi. Ulkomuototuomareilla olisi varaa olla nykyistä tiukempia arvioinnissaan.

Kaihi herättää huolta

Rodun terveystilanne ulkomailla huolestuttaa. Kaihitapauksia on viime aikoina todettu eri sukuisissa tuonneissa ja niiden jälkeläisissä yllättävän paljon. Kaihia sairastavia koiria täytyy olla myös ulkomaisessa koirakannassa, sillä enää ei voi olla kyse vain meidän huonosta tuurista. Eikö ulkomailla tiedetä kaihi ongelmasta vai eikö asiasta välitetä? Tilanteen vuoksi ulkomaisten jalostukseen käytettävien urosten silmät tulisi aina tutkia, vaikka niille on olemassa pysyvä poikkeuslupa.

Roturyhmässä todettiin perinnöllistä kaihia esiintyvän useampana erityyppisenä ja sairauden alkamisikä vaihtelee. Osalla bretoneista kaihisamentuma on hyvin pieni ja hitaasti etenevä, eikä se vaikuta koiran näkökykyyn tai käytökseen mitenkään. Tällaisen kaihin voi havaita vain silmätarkastuksessa. Pahimmillaan kaihi saattaa sokeuttaa koiran, jolloin se merkittävästi heikentää koiran hyvinvointia ja metsästyskäyttöä. Suomi on tietävästi ainoa maa, jossa bretoneiden silmiä johdonmukaisesti tutkitaan. On todennäköistä ettei ulkomailla huomata lieviä kaihimuutoksia ja tällaisia koiria käytetään varmasti myös jalostukseen.

Roturyhmässä keskusteltiin jopa ajatuksesta, että muilta osin jalostuskriteerit täyttäviä tuonteja käytettäisiin harkitusti jalostukseen, mikäli kaihi on lievä eikä haittaa koiran elämää. Jälkeläisten kaihiriski on luultavasti melko pieni, mikäli yhdistämän toinen osapuoli on kotimainen koira, jonka lähisuvussa ei ole kaihitapauksia. Epävarmuutta asiaan tuo, ettei kaihin periyymistapaa bretonilla tarkkaan tunneta. Roturyhmässä esitettiin, että olisi hyvä seurata minkä tyyppisiä kaiheja bretoneilla on ja miten ne etenevät. Jalostusneuvojat kokoavat listan kaihidiaagnoosin saaneista bretoneista ja bretonikerhon hallitukselle tullaan esittämään, että kerho maksaisi näille koirille säännöllisesti silmätarkastuksen tietojen keräämiseksi. Selvitetään myös mikä on Kennelliiton kanta kaihikoirien jalostuskäyttöön.

Lonkkien osalta pyrkimys on minimoida huonompien asteiden eli D- ja E-lonkkaisten määrä. Suomalaisista vanhemmista syntyneissä pentueissa pientä edistystä on jo nähtävissä. Jatkossa roturyhmiin kootaan tilasto Suomessa syntyneiden koirien kuvaustuloksia, jotta nähdään miten jalostustyössä edistytään. Tuontien lonkkatilanteen kehittymiseen emme juuri pysty vaikuttamaan. Jalostuksessa koiran oman tuloksen lisäksi on syytä hyödyntää sen lonkkaindeksiä. Vanhempien lonkkaindeksien vaikutuksesta jälkeläisten kuvaustuloksiin antaa viitteitä oheinen kuvaaja, jossa tarkastellaan vanhempien yhteenlaskettua lonkkaindeksiä suhteessa jälkeläisen kuvaustulokseen. Otos on melko pieni, 125 koiraa, mutta toivoa antava.

Rodussa ilmenee epileptistyyppisiä kohtauksia, mutta onneksi vain harvoin ja satunnaisesti. Epilepsia-diagnoosin tekeminen ei ole yksiselitteistä ja usein koirilla ei varsinaista diagnoosia ole. Koska sairaus on vakava, tulee kaikkiin epileptistyyppisiin kohtauksiin suhtautua kriittisesti. Mikäli koira saa yhdenkin kohtauksen, sitä ei tule käyttää jalostukseen ja sukulaisten osalta on käytettävä erittäin suurta harkintaa.

Omistajien ja kasvattajien raportoimat terveys- ja luonnetiedot ovat vähintäänkin yhtä tärkeitä kuin viralliset tulokset.

Mahdollisimman monen toivotaan vastaavan SSK:n nettisivuilla olevaan luonne- ja terveystietokyselyyn. Mikäli tiedot annetaan luottamuksellisenä, niitä julkaistaan vain tilastoina ja niiden pohjalta annetaan kasvattajille tietoa jalostusyhdistelmien riskeistä.

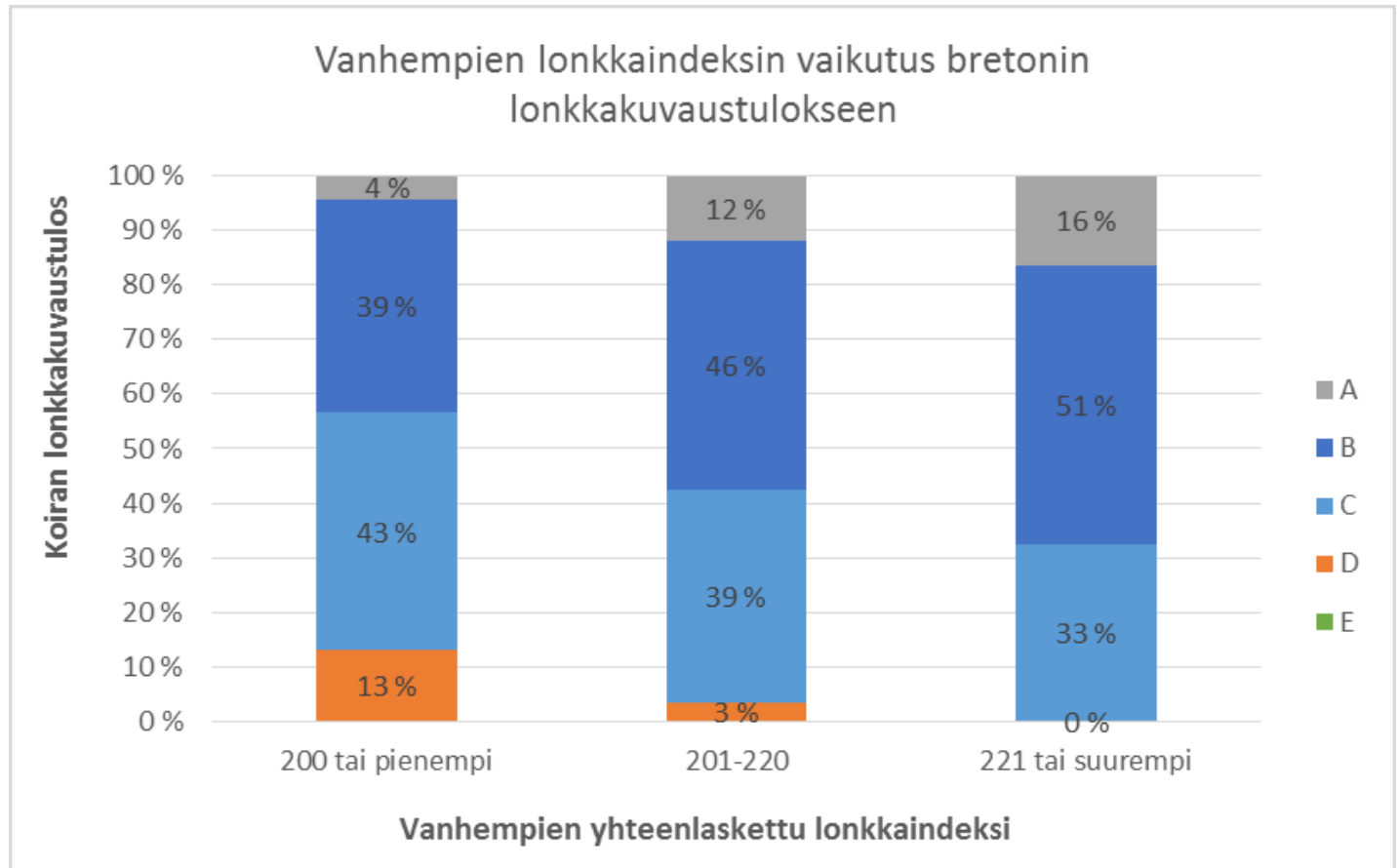
Kasvattajien toivotaan raportoivan myös astutusten ja synnytysten sujuvuudesta, sillä bretonien lisääntymiskäyttäytymisestä on melko vähän tietoa saatavilla.

Muut asiat

Keskusteltiin mm. Kansainväliseen bretonikerhojen järjestöön (A.I.C.E.B.) liittymisestä, jotta suomalaiset bretonit voisivat osallistua

rodun kansainvälisiin mestaruuskisoihin. Liittyminen on ollut esillä useaan otteeseen, mutta se ei ole edennyt. Asian hoitamiseen kaivataan vapaaehtoista vastuuhenkilöä!

Suomen Bretonikerho järjestää 17.-19.7.2015 kesäpäivät Siilinjärvellä. Ohjelmassa nouto/vesityökoulutusta sekä tottelevaisuuskoulutusta. Bretonimestaruuskisa järjestetään KAER-kokeena Utsjoella 10.10.2015.

Kuvateksti:

Kuvaajan on otettu mukaan indeksin käyttöönoton (11.5.2012) jälkeen lonkkakuvatut bretonit, joiden vanhemmat ovat Suomeen rekisteröityjä. Vertailukelpoisen indeksitiedon puuttumisen vuoksi mukana ei ole koiria, joiden jompikumpi vanhemmista on ulkomainen. Vanhempien indeksinä on huomioitu niiden ensimmäinen indeksi vuodelta 2012, jolloin tarkasteltavien jälkeläisten kuvaustulokset eivät ole vielä ehtineet vaikuttaa siihen.